

Історія української літератури

Тип	дисципліна професійної і практичної підготовки
Код	ОК-9
Семестр	4-й
Загальна кількість кредитів / годин	3 (90)
Форма контролю	залік
Викладач	к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури Урсані Н. М.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни	усна народна творчість, теорія літератури, історія української літератури
Місце у структурно-логічній схемі	ОК-9 Історія української літератури викладається на другому році навчання СО Бакалавр
Форми навчання	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Критерії оцінювання	4-й семестр - поточний контроль – 60 балів, підсумковий контроль – 40 балів
Мова викладання	українська

Зміст навчальної дисципліни

Історико-культурні передумови становлення нової української літератури перших десятиріч XIX ст. Особливості суспільно-історичного контексту. Періодичні видання. Основні напрями (стилі), стильові течії на новому етапі становлення української літератури – класицизм, просвітительський реалізм, сентименталізм, бурлеск. Життя і творчість Івана Петровича Котляревського. «Енеїда» І.Котляревського – перший твір нової української літератури. Драматургія І. Котляревського. Байкарська спадщина П. Гулака-Артемівського: тематика, жанрові різновиди, стильові особливості. Проблематика, жанрово-стильова своєрідність байок Є. Гребінки. Сентиментальна течія в національній літературі першої половини XIX ст. Г. Квітки Основ'яненка як фундатор нової української прози і визначний драматург. Повісті Г. Квітки-Основ'яненка («Маруся», «Конотопська відьма»). Реалістичне відтворення дійсності в диалогії Г.Квітки-Основ'яненка про Шельменка. Типологічний аналіз комедій Г. Квітки-Основ'яненка «Приезжий из столицы» та М. Гоголя «Ревізор». Поетична творчість представників харківської романтичної школи (загальна характеристика). Літературна творчість Л. Боровиковського як першого поета-романтика 20-30-х рр. XIX ст. Поетика балад А. Метлинського. Роль М.Костомарова у формуванні напряму романтизму. Жанрово-стильова своєрідність романтичної поезії М. Костомарова («Місяць», «Діти слави», «Ластівка», «Брат з сестрою»). Драматургія М. Костомарова. Поетика української романтичної балади I-ї пол. XIX ст.(В. Забіла, М. Петренко). Романтична поезія в Західній Україні. Діяльність «Руської Трійці». Значення «Русалки Дністрової». Творчість І. Вагилевича, М. Шашкевича, Я. Головацького. Життєвий шлях і творчість Т. Шевченка. Синтез фольклору і романтичних прийомів у баладах «Причинна», «Тополя», «Утоплена».

Особливості трактування жіночої долі у поемі «Катерина». Історичні поеми («Гайдамаки», «Тарасова ніч», «Іван Підкова»). Мотив покликання митця у віршах («Думи мої», «На вічну пам'ять Котляревському», «До Основ'яненка»). Реалізм. Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ». Жанр політичної сатири у творчості Т. Шевченка («поема «Сон», поема «Кавказ»). Художнє втілення теми історичного минулого у творах: «Розрита могила» та «Великий льох». «Включення» теми історичного минулого в контекст ліричного твору-послання «І мертвим, і живим...». Поема «Єретик» у ракурсі художнього освоєння подій чеської історії. Еволюція жанру балади: «Лілея», «Русалка». Еволюція жіночих образів у поемах «Наймичка», «Сова». Творчість Т. Шевченка періоду заслання (1857-1861). Цикл поезій «В казематі». Специфіка інтимної лірики – «Г. З», «якби зустрілися ми знову», «Мені тринадцятий минало». Концепція митця у творах - («О думи мої! О славо злая!», «Мов за подушне одступила», «Пророк». Своєрідність жанру балади («У тієї катерини»). Поеми - «Княжна», «Царі», «Варнак». Останні роки життя і творчості Т. Шевченка. Рецепція античної традиції у поемі «Неофіти». Своєрідність рецепції Святого Письма у поезії Т. Шевченка 1857–1861 р.р. у поемі «Марія», концепція образу Марії у зіставленні з євангельською традицією. Інтимна лірика («Ликері», «Барвіночк цвів і зеленів»). Автобіографізм та мемуарність російськомовної прози Т. Шевченка. Драматургія Т. Шевченка. Значення творчості Т. Шевченка в історії української літератури. Творчість П. Куліша. Фольклористичні концепції Пантелеймона Куліша. Мала проза в ракурсі романтизму. Жанр історичного роману. Роман П. Куліша «Чорна рада». Поезія П. Куліша. Поетичні збірки: «Досвітки», «Хуторна поезія», «Дзвін». Місце письменника в історії української культури.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПРН-7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН-8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
ПРН-13	Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
ПРН-15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.